

Uchwała Nr XVI/155/20
Rady Gminy Dźwierzuty
z dnia 19 marca 2020 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2019, poz. 506 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020, poz. 218), uchwała się co następuje:

§1

Uchwała się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2024 w Gminie Dźwierzuty” stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dźwierzuty.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Arkadiusz Aleksander Nosek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020, poz. 218) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024 w Gminie Dźwierzuty stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy, o której mowa powyżej.

W programie na lata 2020 - 2024 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2015 – 2019, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktyki działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XVI/155/20
Rady Gminy Dźwierzuty
z dnia 19 marca 2020 roku

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2020-2024.

Dźwierzuty 2020

Spis treści

Wstęp

- I. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie
- II. Zadania samorządu gminnego w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony jej ofiar
- III. Określenie problemu, założenia i cele Programu
- 1). Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Dźwierzuty
 - Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - Profilaktyka z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - Problem przemocy widziany z perspektywy dzieci i młodzieży
- 2). Założenia Programu
- 3). Cel ogólny i cele szczegółowe
- IV. Zadania Programu
- V. Koordynacja i realizacja Programu
- VI. Finansowanie Programu

Wstęp

Rodzina jako najważniejsze środowisko w życiu człowieka kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Podstawę prawidłowego funkcjonowania rodziny stanowią relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, powodując stopniową dezorganizację życia rodzinnego. Przemoc domowa może być skutkiem, ale także przyczyną dysfunkcji w rodzinie i rodzi konsekwencje w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) określa przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyśłe działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych w rozumieniu art. 115 §11 kk. oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Przemoc w rodzinie jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i powieła przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie.

Jak pokazują badania, przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych, a ofiary rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie rodziny w przekonaniu sprawców do zmiany zachowań wobec najbliższych. Taki wzorzec przemocy dziedziczony jest z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów.

Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw przemocowych działają pod wpływem środków zmieniających świadomość (alkohol, narkotyki), jednak nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak

wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

I. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020, poz. 821). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa także zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2019, poz. 506 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2019, poz. 1507 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2019, poz. 2277.);
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy Dźwierzuty na rok 2020;
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

II. Zadania samorządu gminnego w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony jej ofiar

Katalog zadań własnych gminy w zakresie tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawia się następująco:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. Określenie problemu, założenia i cele Programu

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć wielorako z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna zaś, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy.

Zachowania przemocowe jako zjawisko występujące powszechnie dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i klasyfikowane jest w kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Niniejszy program ma na celu zwiększenie skuteczności wszechstronnych działań w gminie Dźwierzuty, polegających na przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, rozumianej zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizacji, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Dźwierzuty i ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2020-2024.

1). Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Dźwierzuty

Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dźwierzuty poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy na terenie gminy, a jego zapisy w miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Dźwierzuty przeprowadzonym w roku 2017, wzięło udział 80 mieszkańców. Spośród badanych 48% stanowiły kobiety, a 52% mężczyźni. Najliczniejszą część badanej społeczności stanowiły osoby w wieku 19-29 lat (30%) oraz 30-40 lat (24%). Ankietowani w wieku 41-50 lat tworzyli grupę 20% badanych, zaś 16% respondentów znajdowało się między 51 a 60 rokiem życia. 10%

badanej populacji miało więcej niż 61 lat. Spośród badanych 18% posiada wykształcenie wyższe, a 26% średnie lub pomaturalne. Z deklaracji 33% respondentów wynika, że zdobyli wykształcenie zawodowe, a 24% podstawowe. Zdecydowana większość badanych jest żonatych (25%), zaś 21% jest kawalerem. 18% respondentów jest zamężna, 16% panną, a 6% po rozwodzie. Wdową/wdowcem jest 5% badanych, a kobiet rozwiedzionych - 4%. Analizując strukturę zatrudnienia badanej społeczności, zauważamy, że 38% pracuje w prywatnych przedsiębiorstwach. Własną działalność gospodarczą prowadzi 13% respondentów, zaś 28% ankietowanych pozostaje bez pracy. Na emeryturze lub rencie przebywa 6% osób, natomiast w instytucjach publicznych pracuje 9% badanych. Z rolnictwa utrzymuje się 8% ankietowanych.

Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Całowanie i dotykanie wbrew woli za akt przemocy uznało 53% badanych, spoliczkowanie - 25%, wysyłanie obraźliwych wiadomości - 28%. Dla 19% okazywanie braku szacunku stanowi przejaw przemocy, zaś 60% bicie przedmiotami również uważa za agresję. Zmuszanie do oglądania pornografii (63%) i do oddawania pieniędzy (34%), a także podszywanie się pod kogoś w Internecie (24%) to również zachowania przemocowe. 35% respondentów kradzież pieniędzy i nieopiekowanie się kimś kto tej opieki wymaga (19%) uważa za wyżej wymieniony akt, tak jak grożenie (61%) i krytykowanie wyglądu (53%).

Większość ankietowanych twierdzi, że w swoim otoczeniu nie zna osoby, która by doświadczała przemocy domowej (56%). 21% badanych deklaruje, iż w swoim otoczeniu zna kogoś, kto zaznał przemocy, jak również 23% mieszkańców nie ma wiedzy na ten temat.

Mieszkańcy zapytani, czy podjęli interwencję w stosunku do osób doświadczających przemocy, większość podaje, że nie interweniuje w takiej sytuacji. Tylko 30% badanych nie pozostaje obojętnych w stosunku do osób doświadczających przemocy.

Większość badanych mieszkańców wiąże zjawisko przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu (66%), a 9% z używaniem narkotyków i dopalaczy (9%). 10% stwierdziło, że przemoc w domu może być spowodowana chorobą, 3% wskazało na zażywanie leków. 4% podało inne, bliżej nie określone powody.

Aż 26% badanych doświadczyło przemocy w domu. Jest to bardzo duży odsetek, biorąc pod uwagę liczbę przebadanych osób.

Osoby które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przemoc psychiczna (19%) i fizyczna (41%). 11% ankietowanych wskazało, że było ofiarami zaniedbania, a 7% przemocy seksualnej. Aż 22% nie potrafiło określić rodzaju krzywdy jaką doznali. Świadczyć to może o tym, że mieszkańcy nie mają dostatecznej wiedzy na temat rodzajów występującej

przemocy.

30% respondentów twierdzi, że aktu przemocy dopuścili się inne, bliżej nie określone przez nich osoby, zaś 15% wskazało na partnera/partnerkę. 15% odpowiedziało, że sprawcami przemocy było rodzeństwo, 39% że rodzice, a w 3% przypadków dzieci. Dziadkowie dopuścili się zachowań przemocowych wobec 9% ankietowanych.

Ponad połowa badanych mieszkańców - 55% nie ma wiedzy na temat występowania przemocy w szkołach na terenie Gminy Dźwierzuty. Co trzeci ankietowany twierdzi, iż ten problem nie występuje, zaś 14% jest przekonanych, że ten problem dotyka szkoły na terenie gminy.

W opinii badanych przemoc w szkole najczęściej objawia się poprzez pobicie (39%), ośmieszanie/przezywanie (17%), a także przez zastraszanie/groźenie (6%) i znęcanie się (6%). Wiedzy na ten temat nie ma 33% badanych.

Za agresywnym zachowaniem uczniów w opinii mieszkańców stoi atmosfera w domu rodzinnym uczniów (53%), a także wpływ telewizji, prasy i gier komputerowych (42%). W dalszej kolejności znalazło się oddziaływanie rówieśników w szkole (37%) oraz kolegów i koleżanek spoza środowiska szkolnego (21%). Wiedzy na temat przyczyn agresywnego zachowania małoletnich nie ma 37% ankietowanych.

Aż 4% badanej społeczności twierdzi, że stosowanie przemocy można usprawiedliwić, natomiast 68% twierdzi, iż nie ma dla tego zachowania wytłumaczenia. 29% nie wypowiedziało się jednoznacznie na ten temat.

Ponad połowa badanych (79%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dziecka nie jest dobrą metodą wychowawczą, co potwierdzają liczne badania naukowe, które wskazują, że skutkiem tego jest obniżenie więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem. Aż 8% popiera praktykowanie karania fizycznego dzieci, zaś 14% nie ma zdania na ten temat.

Profilaktyka z perspektywy dorosłych mieszkańców

Dorośli mieszkańcy Gminy Dźwierzuty mają trudności, aby ocenić działania profilaktyczne prowadzone na terenie ich miejsca zamieszkania (43%). Ani dobrze, ani źle nie ocenia ich 28% respondentów, zaś dobrze profilaktykę zachowań ryzykownych ocenia 19% ankietowanych, a bardzo dobrze- 6%. Ze stwierdzeniem, że działania profilaktyczne na terenie Gminy Dźwierzuty są źle prowadzone, mogłoby się zgodzić 1% mieszkańców, a bardzo źle-4%.

Według badanych mieszkańców najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy mogą przynieść warsztaty profilaktyczne (58%), a także wykłady/pogadanki (41%) i filmy

w telewizji lub Internecie (21%). W dalszej kolejności ankietowani wymienili akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek i plakatów (16%), festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne (13%) oraz spoty radiowe (9%). Na inne formy działań wskazało 6% respondentów.

Mieszkańcy w razie problemu związanego z przemocą bądź uzależnieniem w rodzinie w pierwszej kolejności zwróciliby się o pomoc do Policji, Straży Miejskiej (51%), a następnie do rodziny (26%). Dopiero w trzeciej kolejności, ankietowani szukaliby pomocy w Ośrodku Pomocy Społecznej (24%). Z pomocy Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skorzystałoby 5% respondentów, telefonu zaufania 13%. 23% mieszkańców udałoby się po pomoc do Poradni Leczenia Uzależnień, 5% punktu konsultacyjnego lub do lekarza (15%). Kolejno 5% ankietowanych udałoby się do Ośrodka Leczenia Uzależnień, 9% do Grupy AA, a 1% do Ośrodka Interwencji Kryzysowej lub do Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie (15%). Wiele osób szukałoby porady w Internecie (8%) bądź radziłoby sobie samemu (19%). Do Zespołu Interdyscyplinarnego zwróciłoby się 3% badanych, z Domu dla Samotnie Wychowujących Matek skorzystałoby 1%. Aż 10% badanych nie wie, gdzie w razie problemów może zwrócić się o pomoc.

Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

W przeprowadzonym badaniu w roku 2017 wzięli udział uczniowie uczęszczający do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Badanie dotyczyło postrzegania zjawiska przemocy przez uczniów szkół na terenie Gminy Dźwierzuty. W badaniach udział wzięło 214 uczniów.

W pierwszym pytaniu uczniowie mieli ocenić, które z wymienionych zjawisk jest aktem przemocy. Przede wszystkim groźenie i straszenie dla respondentów stanowi akt przemocy (69%), następnie bicie przedmiotami (60%) i zmuszanie do oddawania pieniędzy (51%). W dalszej kolejności gimnazjaliści wymienili: spoliczkowanie (49%), kradzież pieniędzy (36%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (35%), a także zmuszanie do oglądania pornografii (35%) i podszywanie się pod kogoś w Internecie (25%). 34% ankietowanych za akt przemocy uważa okazywanie braku szacunku, a 14% twierdzi, iż nie opiekowanie się kimś kto tej opieki wymaga to przejaw przemocy. 9% badanych wskazało na inne, bliżej nie określone sytuacje.

Uczniowie są zdania, że alkohol prowokuje agresję wśród rówieśników (58%). Respondenci wskazali również na zazdrość i zaborczość (51%), narkotyki (53%), choroby psychiczne (49%), problemy finansowe (27%) oraz brak zaufania (25%). Za wpływem środowiska jako sytuacją która prowokuje agresję opowiedziało się 36% ankietowanych, kolejno 21% podało różnicę w poglądach, 35% problemy w komunikacji. 13% uczniów jest

zdania, że do agresji przyczynia się sytuacja gospodarcza kraju oraz problemy zawodowe 14%. 5% podało inne powody.

Aż 31% uczniowskiej społeczności doświadczyło przemocy. Większość, 69% nie ma takich doświadczeń. Większość gimnazjalistów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/koleżanki stosowali/ły przemoc w stosunku do nich (65%). Następnie wskazali na znajomych (35%) i rodzeństwo (23%). 15% podało, że sprawcami aktu przemocy byli rodzice, zaś 12% badanych odpowiedziało, iż były to inne osoby.

32% ankietowanych odpowiedziało, że sprawca w momencie stosowania aktu przemocy był pod wpływem alkoholu, kolejne 16% wskazało na leki. 11% uczniów wskazało na narkotyki i dopalacze. Zdecydowana większość, 58% badanych podała inne substancje.

Aż 48% uczniów przyznało, że w szkole występuje problem przemocy. Przeciwnego zdania jest 22% respondentów, natomiast 30% nie ma informacji na ten temat. Gimnazjaliści zapytani o to czy stosują przemoc wobec innych, w większości odpowiedzieli przecząco (64%). Należy jednak zwrócić uwagę, że 36% dopuściło się aktu przemocy. Osoby dopuszczające się przemocy, stosowały ją w głównej mierze wobec rówieśników (72%), rodzeństwa (25%) i rodziców (6%). W stosunku do innych osób do aktu przemocy posunęło się 16% badanych.

Według opinii 79% respondentów nikt w ich otoczeniu nie doświadcza przemocy. 21% uczniów zna osoby, które są ofiarami przemocy domowej. Większość badanych-78%, nie podjęło interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy. Tylko 22% uczniów odważyło się pomóc takiej osobie.

Podsumowując: problem przemocy wśród mieszkańców Gminy Dźwierzuty jest znaczącym problemem. Jak wynika z analizy danych, 21% mieszkańców zna osobę w swoim otoczeniu doświadczającą przemocy domowej, zaś aż 26% samemu tej doświadcza.

W szkołach na terenie Gminy Dźwierzuty wstępuje problem przemocy rówieśniczej. Dzieci i młodzież doświadczające przemocy, twierdzą, że to w szkole do jej aktów najczęściej dochodzi. Również małoletni uczniowie deklarują, że zdarza się im być sprawcami aktów przemocy psychicznej i fizycznej w stosunku do swoich kolegów/koleżanek.

Rozpowszechnienie zjawiska oraz skutki wynikające z pozostawienia ofiar i świadków w sytuacji przemocy przez wiele lat, stanowią poważne wyzwanie dla Gminy Dźwierzuty. Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny.

2). Założenia Programu

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie oraz istniejących zasobów instytucjonalnych

do radzenia sobie z tym problemem wskazały na konieczność podjęcia działań w następujących obszarach:

- działania edukacyjne wśród mieszkańców;
- działania edukacyjne wśród osób świadczących profesjonalną pomoc, w tym: pracowników policji, pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, pomocy pedagogiczno - psychologicznej i pomocy administracyjno - prawnej;
- wprowadzenie procedur i standardów pomagania ofiarom przemocy w rodzinie dla poszczególnych służb, które stykają się z problemem przemocy domowej;
- rozszerzenie oferty specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- stworzenie skoordynowanego systemu pomagania ofiarom przemocy w rodzinie;
- prowadzenie badań oraz zbieranie danych dotyczących rozmiarów przemocy w rodzinie - przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przystępując do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024, przyjęto założenie, że tylko interdyscyplinarne działania mogą przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

Przedstawiony Program - jako projekt wieloletni - ma stworzyć podstawy do utworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o którym mowa w art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program w swoich założeniach uwzględnia specyfikę Gminy Dźwierzuty. Odpowiada na potrzeby różnych grup społecznych (dzieci, młodzieży, osób starszych itd.), doznających przemocy w rodzinie oraz problemy wskazane przez społeczność lokalną. Zakłada współpracę służb, instytucji i NGO na poziomie lokalnym. Określa też kierunki działań prewencyjnych, wskazuje zadania pomocowe kierowane do poszczególnych członków rodzin, w których ten problem występuje oraz proponuje działania zwiększające kompetencje i profesjonalizm osób pomagających.

Program przewiduje również wspieranie rozwoju zawodowego, poprzez monitoring i ewaluację, w celu zwiększenia jakości i efektywności niesionej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Warunkiem osiągnięcia celów Programu jest podpisanie porozumień o współpracy z partnerami z kluczowych dla przeciwdziałania przemocy w rodzinie sektorów, w tym m.in. z policją, sądem, prokuraturą, oświatą, służbą zdrowia.

Zakłada się, że w efekcie realizacji Programu nastąpi wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz dzieci i młodzieży, że jak największa liczba

przypadków przemocy będzie rozpoznawana wcześniej oraz zostanie uruchomiony - oparty na procedurach i standardach - zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doświadczającym przemocy.

3). Cel ogólny i cele szczegółowe Programu

Celem ogólnym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

Celami szczegółowymi Programu są:

1. podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych,
3. zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
4. dostosowanie zasobów istniejących na terenie gminy Dźwierzuty do potrzeb tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
5. zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny,
6. zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy.

IV. Zadania Programu

1. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 1, będzie realizowany poprzez:

- upowszechnienie informacji na temat przemocy w rodzinie, a w szczególności czynników ryzyka, możliwości przeciwdziałania i ochrony przed przemocą oraz podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie (m.in. poprzez stronę internetową gminy i OPS, broszury, ulotki, szkolenia, prenumeratę prasy i literatury specjalistycznej),
- współudział w organizacji kampanii społecznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, propagujących konstruktywne formy współżycia oraz wychowania w rodzinie.
- prowadzenie akcji informacyjnych kierowanych do różnych grup odbiorców i środowisk na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz możliwości uzyskania pomocy na terenie gminy (m.in. przez działalność Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla Ofiar Przemocy, grup wsparcia dla ofiar

i sprawców przemocy).

2. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 2, będzie realizowany poprzez:

- przegląd oferty profilaktycznej, ocenę jej efektywności oraz promocję w środowisku lokalnym,
- organizowanie szkoleń, konferencji dla różnych grup zawodowych dotyczących przemocy w rodzinie,
- współpracę z realizatorami programów przeciwdziałania przemocy w środowiskach szkolnych i rówieśniczych,
- realizację programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli i pracowników przedszkoli, szkół, innych placówek oświatowych m.in.: konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, wychowanie bez przemocy, modyfikację agresywnych zachowań, mediacji i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy,
- realizację programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców (m.in. Szkoła dla rodziców, warsztaty interpersonalne, warsztaty profilaktyczne w szkołach, realizacja programów rekomendowanych, prowadzenie zajęć profilaktycznych z elementami socjoterapij, organizowanie dni otwartych w ramach kampanii „Biała Wstążka,, itp.),
- wczesne rozpoznawanie i reagowanie na sytuację, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy w rodzinie bądź zagrożenie wystąpienia przemocy,
- ewaluację programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych w gminie Dźwierzuty.

3. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 3, będzie realizowany poprzez:

- szkolenie różnych grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizację szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla: pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników socjalnych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radnych, sołtysów, księży,
- nawiązanie współpracy z pracownikami Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w Szczytnie w zakresie oferty szkoleniowo - edukacyjnej,
- umożliwienie podnoszenia kwalifikacji specjalistom, konsultantom, doradcom świadczącym pomoc specjalistyczną w zakresie przemocy,
- opracowanie oraz wdrażanie standardów i procedur postępowania wobec osób doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie,

4. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 4, będzie realizowany poprzez:
 - prowadzenie diagnozy potrzeb oraz ocenę istniejących zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Dźwierzuty,
 - inicjowanie, pozyskiwanie środków oraz uruchomienie placówek i/lub programów, zgodnie z istniejącymi potrzebami,
 - ewaluację udzielanej pomocy pod względem przydatności, efektywności i racjonalności wydatków.
5. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 5, będzie realizowany poprzez:
 - udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie pozostającym w środowisku zamieszkania,
 - udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania,
 - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (m.in. poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne),
 - wspieranie programów interwencyjnych w sprawach dzieci, które są ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie,
 - wspieranie programów psychoedukacyjnych kierowanych do dzieci, które są ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie,
 - realizowanie programów interwencji i wsparcia dla osób starszych doznających przemocy ze strony swoich bliskich lub opiekunów,
 - wspieranie programów pomocy psychoterapeutycznej dla: osób doznających przemocy w rodzinie, dzieci krzywdzonych, osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - prowadzenie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - wspieranie programów zapewniających bezpieczeństwo socjalne osobom doznającym przemocy w rodzinie.
6. Cel, o którym mowa w dziale III pkt 3 ppkt 6, będzie realizowany poprzez:
 - tworzenie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Dźwierzuty,
 - współpracy podmiotów wskazanych w programie, w szczególności instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych oraz koordynację działań podejmowanych w ramach tworzonego systemu,
 - utworzenie systemu informacji o zjawisku przemocy w rodzinie i udzielanej pomocy na

terenie gminy Dźwierzuty oraz monitorowanie realizacji Programu,

- udostępnianie informacji zgromadzonych w systemie zainteresowanym służbom, instytucjom i organizacjom oraz mieszkańcom gminy Dźwierzuty.

V. Koordynacja i realizacja Programu

Koordynacja Programu:

- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Dźwierzuty.

Realizatorami Programu są:

- Wójt Gminy Dźwierzuty,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dźwierzutach,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Partnerzy Wewnętrzni: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dźwierzuty, placówki oświatowe, POZ,
- Partnerzy Zewnętrzni: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Policja, Sąd, Poradnia psychologiczno – pedagogiczna, media, szkoły, organizacje pozarządowe i wyznaniowe, a także eksperci, którzy - w zależności od celu i rodzaju zadania – są zapraszani do współpracy przez realizatorów Programu.

VI. Finansowanie Programu

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków własnych samorządu gminnego, ze środków z funduszu alkoholowego oraz ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej.